

<https://doi.org/10.26565/2220-8089-2026-49-03>

УДК 32:303.442.3

Віктор Володимирович Рубанов

професор, д. політ. н. Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна, майдан Свободи, 4, Харків, 61022
victor.rubanov@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6988-2705>

ПРЕДМЕТНА САМОСТІЙНІСТЬ ТА ВЗАЄМООБУМОВЛЕНІСТЬ ПОЛІТИЧНОГО АНАЛІЗУ І ПОЛІТИЧНОГО ПРОГНОЗУВАННЯ, ЯК СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ НАУКОВИХ ТА НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Обґрунтовується актуальність наукового дослідження проблем визначення предметної самостійності та взаємообумовленості політичного аналізу та політичного прогнозування як спеціалізованих наукових та навчальних дисциплін. Визначається мета і методи дослідження. Здійснюється спроба авторського концептуального обґрунтування впливу природи методів і процедур на формування предметної самостійності та взаємообумовленості політичного аналізу і прогнозування. Вказується, що математичні та інші суворо формалізовані методи і процедури ефективні у процесі рішення завдань рутинного характеру, що характерно якраз для політичного аналізу і процесу формування його предметного поля як спеціалізованої самостійної наукової та навчальної дисципліни. І навпаки – у разі невизначеності й наростанні динамічності ситуації, яка досліджується, управлінські процедури неминуче ускладнюються, а тому потребують аналізу численних альтернатив і, відповідно, застосування переважно якісних, тобто експертних методів і процедур дослідження, що притаманно якраз більшою мірою політичному прогнозуванню, а відповідно, і самому процесу формування його самостійного предметного поля. Стверджується, що ці різні способи й види самостійної наукової діяльності, які здійснюються суб'єктами політичного аналізу і політичного прогнозування, в силу самої природи методів і процедур, що ними використовуються, органічно взаємозалежні та взаємообумовлені. В процесі дослідження та розв'язання політичних проблем: перший виконує частину прогностичних функцій, а другий – аналітичних. Підкреслюється, що згодом, вказана взаємообумовленість політичного аналізу та політичного прогнозування знайшла своє втілення не тільки в науковому процесі – розробки спеціальних алгоритмів їх практичної реалізації, але й у навчальному процесі з професійної підготовки не лише студентів – політологів, а й представників інших спеціальностей. До того ж, у вигляді не окремих з кожної дисципліни навчальних планів їх реалізації, а сумісних робочих програм з відповідною їх назвою: «Політичний аналіз та прогнозування», яка тим самим підкреслює не тільки їх предметну самостійність, але й взаємообумовленість, як наукових та навчальних дисциплін.

Ключові слова: *спеціалізована наукова та навчальна дисципліна, предметна самостійність, природа методів та процедур дослідження, взаємообумовленість, політичний аналіз та політичне прогнозування.*

Як цитувати: Рубанов, В. В. 2026. Предметна самостійність та взаємообумовленість політичного аналізу і політичного прогнозування, як спеціалізованих наукових та навчальних дисциплін. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразін. Серія «Питання політології»* 49: 21-27. <https://doi.org/10.26565/2220-8089-2026-49-03>

© Рубанов В. В., 2026.

This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0

In cites: Rubanov, Victor. 2026. Subjective Independence and Interdependence of Political Analysis and Political Forecasting as Specialized Scientific and Educational Disciplines. *The journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series «Issues of Political Science»* 49: 21-27. <https://doi.org/10.26565/2220-8089-2026-49-03> (in Ukrainian)

Актуальність дослідження предметної самостійності та взаємообумовленості політичного аналізу і політичного прогнозування як спеціалізованих наукових та навчальних дисциплін полягає, насамперед, в тому, що науковий аналіз цих питань поки ще не знайшов свого вирішення в науковій та навчальній літературі. Якщо говорити більш конкретно, то гостра необхідність вирішення вказаних нами питань диктується тим, що вони завжди були і залишаються сьогодні в центрі активних наукових суперечок, причому деякі точки зору з цих питань є кардинально протилежними. Доказом цієї обставини, є те, що значна частина, як вітчизняних, так і закордонних дослідників досить обґрунтовано вважає, що політичне прогнозування, з погляду його предмета, завдань і функцій – цілком самостійна сфера політичної науки. Проте існує і протилежна точка зору, згідно з якою політичне прогнозування не є самостійною науковою дисципліною, оскільки вона ніколи не мала і не має нині самостійного методологічного статусу, а є лише етапом чи функцією політичного аналізу. Яскравим прикладом реалізації такого підходу в дослідженні і розв'язанні вказаної проблеми є робота української дослідниці В. Бурдяк «Теоретичні та методологічні проблеми політологічних досліджень» в якій авторка, відповідаючи на питання: чи є аналіз і прогнозування частинами єдиного цілого, або самостійними напрямками політичної науки, приходять до досить неоднозначного, суперечливого висновку: «І перше, і друге (але швидше, підкреслює вона, перше, ніж друге)» (Бурдяк 2007: 27). Свою позицію вчена пояснює тим, що право на існування думки про методологічну несамостійність політичного прогнозування пов'язано насамперед з тим, що багато методів політичного аналізу завжди продукують знання прогнозного характеру, а саме політичне прогнозування можна розглядати як інтегральну діяльність, що синтезує основні рівні функціонування політичного аналізу. (Бурдяк 2007: 27). І з цими поясненнями дослідниці не можна не погодитися.

Тим не менш, вразливість самих висновків В. Бурдяк існує і полягає, на наш погляд, в концептуальній незавершеності

самого процесу теоретико-методологічного обґрунтування авторкою питань предметного статусу політичного аналізу і політичного прогнозування, яка і зумовила в кінцевому підсумку, їхній неоднозначний, суперечливий характер.

Саме тому, метою статті є спроба ліквідувати цей недолік – концептуально обґрунтувати теоретико-методологічні засади предметної самостійності та взаємообумовленості політичного аналізу та політичного прогнозування, як спеціалізованих наукових та навчальних дисциплін.

Пристаючи до реалізації поставленої мети дослідження, відзначимо, що вказана нами концептуальна незавершеність самого процесу теоретико-методологічного обґрунтування питань предметного статусу політичного аналізу і політичного прогнозування, полягає, насамперед, в тому, що, обґрутовуючи методологічну несамостійність політичного прогнозування і характеризуючи його, як інтегральне, синтетичне знання, В. Бурдяк не враховує при цьому той незаперечний факт, що таке знання не є сумою знань про частки. Синтетичне знання є завжди новим знанням, відмінним від попереднього, аналітичного. Воно до того ж має не тільки іншу профільну назву, – прогнозне знання, але й, як буде нами доведено, відповідне дисциплінарне оформлення у вигляді самостійної спеціалізованої наукової та початкової дисципліни, здатної за допомогою своїх профільних методів і процедур дослідження, і їх носіїв формувати та реалізовувати в початковому процесі свій самостійний прогнозний вид наукового знання. Це зумовлено самою природою методів і процедур, що використовуються політичним аналізом і політичним прогнозуванням в їх науковому дослідженні та розв'язанні політичних проблем. Існує закономірність у використанні певних методів і процедур у науковому дослідженні та розв'язанні політичних проблем (Рубанов 2009: 36-47): математичні та інші суворо формалізовані методи і процедури ефективні під час рішення завдань рутинного характеру, що характерно якраз для політичного аналізу і процесу формування його предметного поля як спеціалізованої самостійної наукової та навчальної дисципліни. І навпаки – невизначеність та наростання

динамічності досліджуваної потребують більш складної управлінської процедури та пошуку й аналізу різних альтернатив. управлінські процедури неминуче ускладнюються, а тому потребують аналізу численних альтернатив і, відповідно, застосування переважно якісних, тобто експертних методів і процедур дослідження, що притаманно більшою мірою політичному прогнозуванню, а відповідно, і самому процесу формування його самостійного предметного поля.

Разом із тим, обґрунтовуючи теоретико-методологічну основу предметної самостійності та взаємообумовленості політичного аналізу та політичного прогнозування, як спеціалізованих наукових та навчальних дисциплін, важливо відзначити й те, що вказані методи і процедури дослідження, які використовуються ними в дослідженні та розв'язанні політичних проблем, перебувають у нерозривній єдності: кількісні, тобто математичні та інші суворо формалізовані методи і процедури тісніше пов'язані з суто *аналітичною* діяльністю, а якісні – експертні з *синтезувальною* діяльністю суб'єктів політичної аналітики (докладніше: Рубанов 2011: 52-60). Їхня цілісна єдність в дослідженні та розв'язанні політичних проблем забезпечується, не тільки, наприклад, загальною процедурно-функціональною стратегічною метою – підготовкою, прийняттям і реалізацією науково обґрунтованого політичного рішення, але й логікою наукового процесу пізнання як такого. Насамперед, жоден синтез неможливий у принципі, якщо йому не передує аналіз. У чистому вигляді, окремо, аналіз як метод пізнання теж не можна реалізувати, оскільки він існує і його використовують лише в діалектичній єдності і протилежності із синтезом.

Тим не менш, в окремих випадках у процесі пізнання допускається, як відомо, перевага аналізу, а в інших – синтезу як відносно *самостійних* видів наукової діяльності. Але в будь-якому разі, *синтетичне* знання, як вже було нами відзначено вище, ніколи не буває простою механічною сумою знань про частинки; воно завжди є *новим* знанням. Саме тому, політичний експерт, як і політичний аналітик, є цілком *самодостатнім суб'єктом* експертно-аналітичного процесу, в тому числі і реалізації проблем політичного прогнозування, оскільки у своїй діяльності він також, як і політичний аналітик, спирається на про-фільні методи і процедури дослідження, які за їхньою природною сутністю дозволяють не лише

оперативніше здійснювати прогнозування, але й ефективно продукувати його результати як наукової основи для формування оптимальних варіантів політичних рішень.

Крім того, на відміну від традиційних раціональних аналітичних методів і процедур, експертні не лише більш інноваційні й оперативні, але й результативніші за об'єктивних, процедурно-функціональних умов їхнього безпосереднього застосування в аналітичному процесі. Саме в процесі впливу «особливого» (експертних методів і процедур дослідження) й відбувається розвиток «загального» – *експертно-аналітичного* процесу в цілому. Це відбувається, по-перше, тому, що на певних фазах аналітичного процесу, особливо при прогнозуванні і розробці варіантів політичних рішень, експертні методи і процедури не тільки більш інноваційні й оперативні, але й результативніші завдяки об'єктивним процедурно-функціональним умовам їх безпосереднього застосування. Якщо кількісними методами в аналітичному процесі користуються лише один їх носій – політичний аналітик, то безпосередньо експертними методами і процедурами користуються відразу два суб'єкти експертної діяльності – особи, що приймають рішення, і незалежні професійні експерти.

Однак, важливо відзначити й те, що статус політичного аналізу і політичного прогнозування, як саме самостійних спеціалізованих наукових дисциплін від цього не змінюється, як не змінюється і співвідношення їхніх предметних меж в експертно-аналітичному процесі. Це відбувається тому, що їх специфічні функції завжди існують лише настільки, наскільки вони слугують загальному й сприяють його просуванню вперед. Водночас, сама практика здійснення прогнозна-аналітичного процесу свідчить про те, що він практично неможливий без *превентивного* формулювання політичним аналітиком і політичним експертом політичної проблеми, всебічного попереднього аналізу існуючих тенденцій, чинників розміщення політичних сил у сформованій ситуації, яка досліджується.

А тому, характеризуючи методологічну зумовленість предметної самостійності та взаємозв'язку політичного аналізу і політичного прогнозування як наукових та навчальних дисциплін, дуже важливо також враховувати і ту обставину, що реальний процес прогнозно-аналітичного дослідження є *ітеративним* (*багаторазовим, повторним*) (Рубанов 2017 : 47). Тобто він передбачає

обов'язкове повернення до вже пройдених *циклів аналізу* на новому рівні політологічного знання, а тому неправильно сприймати його тільки як тверду послідовність дискретних етапів чи стадій. Це диктується, насамперед, тим, що політичний аналіз, незважаючи на свою самостійність і універсальність, – має один, але дуже суттєвий недолік: він припускає, що проблема «застигає» у часі, завмирає у точці сьогодення (Кальниш 2005 : 336). Щоб компенсувати цей недолік, обов'язково потрібен науковий прогноз розвитку політичної ситуації. Відповідно, сама розробка спеціалізованого наукового політичного прогнозу якраз і здатна не тільки реально скорегувати, уточнити, а іноді й принципово змінити погляд політичного аналітика й політичного експерта на характеристики вихідної ситуації, яка ними аналізується. Тим самим, в прогнозно-аналітичному дослідженні тієї чи іншої політичної проблеми сам механізм сутнісного взаємозв'язку і взаємообумовленості цих наукових дисциплін виявляється таким чином, що політичний аналіз і політичне прогнозування як спеціалізовані самостійні наукові дисципліни *інструментально взаємодоповнюють* одне одного в процесі дослідження та розв'язання спільного завдання зниження проблеми невизначеності: *перший* виконує частину прогностичних функцій, а *друге* – аналітичних. Красномовним тому підтвердженням є спеціально розроблені науковцями окремі алгоритми їх практичної реалізації, які, з одного боку, підкреслюють їх самостійний предметний статус, а з іншого – процедурний взаємозв'язок і взаємообумовленість, як саме спеціалізованих наукових дисциплін в процесі дослідження та розв'язання політичних проблем. Так, наприклад, алгоритм практичної реалізації політичного аналізу, запропонований свого часу Д. Веймером і А. Вайнінгом, обов'язково передбачає: 1) формулювання, концептуалізацію, операціоналізацію та моделювання проблеми; 2) визначення цілей, завдань та обмежень; 3) визначення альтернативних рішень; 4) прогнозування наслідків та оцінка альтернатив; 5) вибір рішення; 6) аналіз прохідності та імплементації рішення; 7) донесення рекомендацій до клієнта (Веймер і Вайнінг 1998 : 210).

Алгоритм практичної реалізації політичного прогнозування, запропонований колективом українських учених на чолі з С. Телешуном своєю чергою пропонує. 1. Оцінку сучасного стану явища. 2. Ретро-

спективний аналіз явища, що досліджується. 3. Аналіз подальшої зміни ситуації за оцінками попередніх даних у хронологічному порядку. 4. Прогноз, що формується відповідно до загальної тенденції розвитку явища (Вступ до політичної аналітики 2006 : 176).

Згодом, незважаючи на те, що в політичній науці поки ще не вироблені загальноприйняті алгоритми експертно-аналітичного процесу, вказані нами алгоритми практичної реалізації політичного аналізу і політичного прогнозування знайшла своє втілення не тільки в науковому, але й навчальному процесі з професійної підготовки не лише студентів-політологів, а й представників інших спеціальностей. До того ж, у вигляді не окремих з кожної дисципліни навчальних планів їх реалізації, а сумісних робочих програм з відповідною їх назвою: «Політичний аналіз та прогнозування», яка тим самим підкреслює не тільки їхню предметну самостійність, але й взаємообумовленість, як наукових та навчальних дисциплін (Силабус навчальної дисципліни 2018); (Форма опису вибіркової навчальної дисципліни 2022-2023); (Силабус навчального курсу «Політичний аналіз та прогнозування» 2025-2026).

Таким чином, підсумовуючи сказане, можна зробити наступні висновки:

1. Існуючи в фаховій літературі ствердження про те, що політичне прогнозування не є самостійною науковою дисципліною, а є лише етапом чи функцією політичного аналізу, не відповідають дійсності.
2. Політичне прогнозування також, як і політичний аналіз, має свій самостійний предмет дослідження. Це обумовлено самою природою методів і процедур, що використовуються в науковому дослідженні та розв'язанні політичних проблем. Існує певна закономірність у використанні дослідниками тих чи інших методів і процедур у науковому дослідженні та розв'язанні політичних проблем: математичні та інші суворо формалізовані методи і процедури ефективні при рішенні задач рутинного характеру, що характерно якраз для політичного аналізу і процесу формування його предметного поля як спеціалізованої самостійної наукової дисципліни. І навпаки – при невизначеності й наростанні динамічності ситуації, яка досліджується, управлінські процедури неминуче ускладнюються, а тому потребують аналізу численних альтернатив і, відповідно, застосування переважно якісних, тобто експертних методів і процедур дослідження,

що притаманно якраз більшою мірою політичному прогнозуванню, а відповідно, і самому процесу формування його самостійного предметного поля.

3. Разом із тим, ці різні способи й види самостійної наукової діяльності, які здійснюються суб'єктами політичного аналізу і політичного прогнозування, в силу самої природи методів і процедур, що ними використовуються, органічно взаємозалежні та взаємообумовлені. В процесі дослідження та розв'язання політичних проблем: *перший* - виконує частину прогностичних функцій, а *друге* – аналітичних. Вказана взаємообумовленість політичного аналізу та політичного

прогнозування знайшла свою втіленість не тільки в науковому процесі – розробки спеціальних алгоритмів їх практичної реалізації, але й навчальному процесі з професійної підготовки не лише студентів-політологів, але й представників інших спеціальностей. До того ж, у вигляді якраз не окремих з кожної дисципліни навчальних планів їх реалізації, а сумісних робочих програм з відповідною їх назвою: «Політичний аналіз та прогнозування», яка тим самим підкреслює не тільки їх предметну самостійність, але й взаємообумовленість, як наукових та навчальних дисциплін.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бурдяк, В. І. 2007. Теоретичні та методологічні проблеми політологічних досліджень: *Навчальний посібник. Частина II. Чернівці: Рута. : 80.*
2. Рубанов, В. 2009 Політичний аналіз і аналіз політики: загальне й особливе. *Політичний менеджмент. Наук. журнал. № 6 :36-47.* URL.: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/rybanov_politychnyi.pdf
3. Рубанов, В. 2011. Взаємообумовленість кількісних і якісних методів і процедур політичної аналітики. *Політичний менеджмент. Наук. журнал. № 3 : 52–60.* URL.: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/rubanov_vzaimoobumovlenist.pdf
4. Рубанов, В. В. 2017. Взаємозв'язок та взаємообумовленість політичного аналізу і політичного прогнозування у науковому процесі прийняття політичних рішень. *Міжнародна наукова конференція „Дні науки філософського факультету-2017”, 25-26 квіт. 2017р.:[мат-ли доповідей та виступів] / редкол.: А.Є. Конверський [та ін.]. Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». ч.8. : 46-48.*
5. Кальниш, Ю. Г. 2005. Об'єкт, предмет і основні дефініції політичної аналітики в державному управлінні *Вісник НАДУ. 3 :331-338.*
6. Веймер, Д., Вайнінг, Е. 1998. Аналіз політики: Концепції і практика. *К.: Основи : 654.*
7. Вступ до політичної аналітики. 2006 /Авт. кол.: С.О. Телешун, О.Р.Титаренко, І.В. Рейтерович, С.І.Вировий; за заг. ред. С.О.Телешуна. К.: Вид-во НАДУ. 220 с. URL: <https://file.lib.in.ua/pdf/vyrovyi-serhii-vstup-do-politychnoi-analytyky.pdf>
8. Силабус навчальної дисципліни «Політичний аналіз та прогнозування». Національний технічний університет Дніпровська політехніка. 2018 р. URL https://ipt.nmu.org.ua/ua/navch_pr/syllabus/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf
9. Форма опису вибіркової навчальної дисципліни «Аналіз та прогнозування суспільно-політичного розвитку. *Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. 2022-2023 н. р.* URL: <https://www.dnu.dp.ua/docs/vybir/22-23/FSNMV/1-052-06%20%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B7%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D1%83%D1%81%D0%BF%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83.pdf>
10. Силабус навчального курсу «Політичний аналіз та прогнозування». 2025-2026 навчальний рік. *Західноукраїнський національний університет.* URL: https://www.wunu.edu.ua/opp/nimev/miznarodni_t_a_regionalni_politychni_komunikacii/bakalavr/vubir_kovi/Syllabus_polit_analiz_i_prohnoz.pdf

Стаття надійшла до редакції	10.12.2025
Статтю прорецензовано	21.01.2026
Стаття рекомендована до друку	30.03.2026
Статтю опубліковано	30.04.2026

Використання штучного інтелекту: Автор засвідчує, що під час проведення дослідження та підготовки цього рукопису генеративний штучний інтелект не використовувався

Victor Rubanov

Professor of the Department of Political Science, Kharkiv National University

V.N. Karazin. Svoboda Sq, ,Kharkiv, 61022, Ukraine

victor.rubanov@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6988-2705>**SUBJECTIVE INDEPENDENCE AND INTERDEPENDENCE OF POLITICAL ANALYSIS AND POLITICAL FORECASTING AS SPECIALIZED SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL DISCIPLINES**

The relevance of scientific research into the problems of determining the subject independence and interdependence of political analysis and political forecasting as specialized scientific and educational disciplines is substantiated. The purpose and methods of the research are determined. An attempt is made to provide an author's conceptual justification of the influence of the nature of methods and procedures on the formation of the subject independence and interdependence of political analysis and forecasting. It is indicated that mathematical and other strictly formalized methods and procedures are effective in the process of solving routine tasks, which is characteristic of political analysis and the process of forming its subject field as a specialized independent scientific and educational discipline. Conversely, in the case of uncertainty and increasing dynamism of the situation being studied, management procedures inevitably become more complicated, and therefore require the analysis of numerous alternatives and, accordingly, the application of predominantly qualitative, i.e. expert research methods and procedures, which is inherent to a greater extent to political forecasting, and, accordingly, to the very process of forming its independent subject field. It is argued that these various methods and types of independent scientific activity carried out by the subjects of political analysis and political forecasting, due to the very nature of the methods and procedures used by them, are organically interdependent and mutually dependent. In the process of researching and solving political problems: the first performs part of the prognostic functions, and the second - analytical. It is emphasized that later, the indicated interdependence of political analysis and political forecasting found its embodiment not only in the scientific process - the development of special algorithms for their practical implementation, but also in the educational process for professional training not only of students - political scientists, but also of representatives of other specialties. Moreover, in the form of not separate curricula for their implementation from each discipline, but of joint work programs with their corresponding name: «Political Analysis and Forecasting», which thereby emphasizes not only their subject independence, but also their interdependence as scientific and educational disciplines. The article may be of interest to sociology and political science teachers.

Keywords: *specialized scientific and educational discipline, subject autonomy, nature of research methods and procedures, interdependence, political analysis and political forecasting.*

REFERENCES

- Burdyak, V. 2007. Theoretical and Methodological Problems of Political Science Research: Textbook.. Part II. Chernivtsi: Ruta: : 80. (in Ukrainian).
- Rubanov, V. 2009. Political analysis and policy analysis: general and specific. *Political management. Scientific journal*, № 6 :36-47. URL.: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/rybanov_politychnyi.pdf (in Ukrainian).
- Rubanov, V. 2011. Interdependence of quantitative and qualitative methods and procedures of political analytics. *Political management. Scientific journal*. № 3 : 52–60 URL.: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/rubanov_vzaemoobumovlenist.pdf (in Ukrainian)
- Rubanov, V. 2017. The relationship and interdependence of political analysis and political forecasting in the scientific process of political decision-making. *International scientific conference «Days of Science of the Faculty of Philosophy-2017»*, April 25-26, 2017. [materials of reports and speeches] / editor: A.E. Konversky [and others]. Publishing and Printing Center «Kyiv University». Part 8. : 46-48 (in Ukrainian).
- Kalnysh, Y. G. 2005. The object, subject, and basic definitions of political analytics in public administration. *Bulletin of the National Academy of Public Administration of Ukraine* 3: 331-338 (in Ukrainian).
- Weimer, D., Vining, E. 1998. *Policy Analysis: Concepts and Practice*. Kyiv: Fundamentals: 654 p. (in Ukrainian).
- Introduction to political analytics. 2006. Authors: S.O. Teleshun, O.R. Tytarenko, I.V. Reiterovich, S.I. Vyrovnyi; editor-in-chief S.O. Teleshun. K.: Вид-во НАДУ : 220. URL: <https://file.lib.in.ua/pdf/vyrovnyi-serhii-vstup-do-politychnoi-analityky.pdf> (in Ukrainian)
- Syllabus of the academic discipline «Political Analysis and Forecasting». National Technical University Dnipro Polytechnic 2018 p. URL https://ipt.nmu.org.ua/ua/navch_pr/syllabus/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1

<https://www.dnu.dp.ua/docs/vybir/22-23/FSNMV/1-052-06%20%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B7%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) (in Ukrainian)

9. Form for describing the elective academic discipline «Analysis and forecasting of socio-political development». Oles Honchar Dnipro National University. 2022-2023 н. р. URL:

<https://www.dnu.dp.ua/docs/vybir/22-23/FSNMV/1-052-06%20%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B7%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D0%BE>

https://www.wunu.edu.ua/opp/nmiev/miznarodni_ta_regionalni_politychni_komunikacii/bakalavr/vubirkovi/Syllabus_polit_analiz_i_prohnoz.pdf (in Ukrainian)

10. Syllabus of the course «Political Analysis and Forecasting». 2025-2026 academic year. Western Ukrainian National University.. URL: https://www.wunu.edu.ua/opp/nmiev/miznarodni_ta_regionalni_politychni_komunikacii/bakalavr/vubirkovi/Syllabus_polit_analiz_i_prohnoz.pdf (in Ukrainian)

The article was received by the editors 10.12.2025

The article has been peer-reviewed 21.01.2026

The article is recommended for printing 30.03.2026

Article published 30.04.2026

Use of Artificial Intelligence: The author certify that no generative artificial intelligence tools were used in the conduct of the research or in the preparation of this manuscript